

El paraigua assassí

Fa uns quants anys l'Alfons Solè, possiblement un dels millors periodistes catalans (possiblement per això treballador de la BBC, a Londres, i poc usat a casa nostra) em va ensenyar la casa mare de l'emissora de ràdio on passa els dies. El seu despatx era una mica antic, però tenia accés a una de les andròmines per disposar de la qual jo pagaria amb plaer a final de mes: els ordinadors de la BBC, alimentats dia i nit per la xarxa de corresponsals més extraordinària que encara cap mitjà haja pogut bastir.

Una de les vegades que entràrem i eixírem del seu despatx, com qui no vol la cosa, em va senyalar una habitació propera. No recorde exactament a qui em va dir que pertanyia, però recorde perfectament que m'explicà la història d'un dels treballadors de la ràdio i el seu curiós assassinat. Segons l'Alfons allà hi havia hagut algun dia un búlgar, redactor de la casa, que havien mort clavant-li un paraigua enverinat a l'eixida de la ràdio mentre feia cua distret davant l'autobús.

La història, lògicament, em va semblar sensacional. Digna de Londres. Una mica massa sensacional i tot, diria. Parlàvem del Londres de finals dels anys setanta, no del Londres de pre-guerra. I tot i sabent del tipisme que es respira a la Bush House em costava fer-me a la idea d'un assassinat tant a la James Bond.

Però vet ací que el *Times* de

diumenge (¡alça tipisme!) em va traure de dubtes en confirmar que 13 anys després de l'assassinat de Georgi Markov (que aquest era el nom del company de Solè) Scotland Yard ja ha trobat les proves que impliquen els serveis secrets búlgars en la seua mort. I ha reconstruït el fet: Markov caminava tranquil per Waterloo Bridge, després de deixar la BBC, quan un home el va avançar ràpid, i el va punxar a la cama amb el seu paraigua. Aquest home es va girar i demanà perdó abans de desaparèixer per sempre. Markov tenia febra a les poques hores i als tres dies va morir. Era la veu més temuda per les autoritats de Bulgària.

Per les antigues autoritats, és clar. Perquè ara les noves autoritats (tot i que no hi ha massa diferència) són les que han obert els dossiers que han permès a alguns investigadors búlgars tirar una maneta a la famosa policia britànica per començar a desfer el cabdell. Històries com aquesta, que semblaven gairebé llegendes, es comencen a aclarir, i gràcies a elles els escriptors de misteri ja poden retirar-se perquè mai superaran la realitat.

Vicent Partal

Plà Energètic Nacional

Entre les moltes coses que encara no s'han arreglat del mapa econòmic espanyol destaca l'energia. Fa prop de dos anys el Ministeri d'Indústria tenia l'encàrrec de presentar el nou PEN (Plà Energètic Nacional) però l'atonía general derivada de l'absència d'una crisi de govern anunciada més d'una vegada va dilatar el compromís. Per la seva banda, les companyies elèctriques estaven a l'expectativa. Un dels temes pendents era el futur de l'energia elèctrica d'origen nuclear. Per raons polítiques, la central de Lemoniz va quedar tancada a causa dels atemptats d'ETA, entre els quals destaca l'assassinat de l'enginyer Ryan. La inversió de Lemoniz no baixa dels 300.000 milions de pessetes. Una quantitat similar està enterrada a la central de Valldecaballeros. Aquí va ser un califa del PSOE —el cèlebre Rodríguez Ibarra— el que va dir que la central no s'obriria sense passar per sobre del seu cadàver: l'amenaça va resultar eficaç. Al senyor Ibarra li ha quedat prou alè per declarar que la distància que separa el Principat d'Extremadura és deguda al fet que els catalans —amb l'ajuda del règim anterior— van robar les riqueses d'Extremadura.

Quan les coses arriben a aquests extrems, la racionalitat fuig per la finestra. El congrés del PSOE de novembre passat va confirmar la tendència antinuclear del partit: ara des del Ministeri d'Indústria es promou el gas

natural. El proper PEN anirà en aquest sentit. Mentrestant dues grans companyies —Iberduero i Hidroelèctrica— han demostrat que estaven cansades d'esperar les decisions del ministeri i per això han organitzat el festival de l'OPA amistosa, gràcies a la qual la primera absorbeix la segona. Una decisió que no ha agradat gens al ministeri.

L'estratègia del govern consisteix a aconseguir unes fusiones entre companyies que compensin la generació amb la distribució. I, en aquesta batalla, la carta més alta del ministeri la té Endesa, l'empresa que permet tancar els balanços de l'INI amb xifres negres. La fusió d'Iberduero presenta la dificultat que ambdues dependien de la producció d'energia hidroelèctrica i que la poca seriositat dels rius del país provoca variacions importants d'un any a un altre. En aquests moments, Endesa té el 10% de Sevilla de Electricidad i prop d'un 20% de FECSA, disposa de recursos financers per incrementar la seva cartera, que s'enriqueix amb la seva presència en l'important mercat català gràcies al 90% que

posseeix d'ENHER.

Hem arribat a un moment delicat, la política del govern ha estat acollida amb el peu canviat i l'únic que sabem és que la demanda d'energia serà, d'ara fins al 2000, molt superior a la capacitat productora de les centrals espanyoles. I de la incertesa només pot nàixer l'error.

Fabià Estapé

